

KOMMUNALAFDELINGEN

By- og Boligministeriet
Slotsholmsgade 1
1216 København K

- 7 JUNI 2000

Dato:
Kontor: 4. kommunekontor
J. nr.: 2000/1170-9
Sagsbeh.: MLU
Fil-navn: gebyr/mora boligstøt2

I brev af 6. januar 2000 har By- og Boligministeriet i anledning af brev af 19. november 1999 fra Esbjerg Kommune anmodet Indenrigsministeriet om en udtalelse vedrørende forrentning af tilbagebetalinger på boligstøtteområdet. Spørgsmålet er omtalt i punkt 14.5.4. i Bygge- og Boligstyrelsens boligstøttevejledning nr. 110 af 26. juni 1996 som senest ændret i oktober 1999.

Esbjerg Kommune har i brevet af 19. november 1999 stillet forskellige spørgsmål vedrørende forrentningen af forskellige typer af tilbagebetalinger på boligstøtteområdet samt anført, at det ville være hensigtsmæssigt, hvis alle forfaldne krav blev forrentet med morarenter fra forfaldstiden, hvis der ikke betales rettidigt. Esbjerg Kommune har i den forbindelse forespurgt By- og Boligministeriet:

1. hvorfor kravene forrentes forskelligt- og efter forskellig lovgivning?
2. hvorfor krav på morarente efter den kommunale rente- og gebyrlov forudsætter, at boligstøttemodtageren har tilsidesat en tilbagebetalingsordning – på hele kravet eller på en aftalt afdragsordning?
3. hvorfor kravene falder udenfor formuerettens område i forhold til lov om renter af forsinket betaling og dermed først forrentes fra det tidspunkt, hvor retsforfølgning påbegyndes?
4. hvorfor der kun beregnes morarenter med 4½% - på statens andel af beboerindskudslån?
5. om en begrundelse for ændringen i forhold til tidligere vejledning, hvor renteberegningen var diskonto + 5% på forfaldne lån? Endvidere forespurgt hvorvidt der kan opkræves morarenter af morarenter –altså renters rente – når kravet er forfaldet og dermed ved for sen betaling, samt i givet fald med hvilken argumentation?
6. hvorvidt man kan sidestille den 10 års afviklingsperiode med kontokurantforhold? Der er i den forbindelse henvist til, at der iflg. Højesterets afgørelse i UfR 1990.386 kun kan beregnes rentes renter i kontokurantforhold.

I den anledning skal Indenrigsministeriet indledningsvist bemærke, at de fleste af de i brev fra Esbjerg Kommune rejste spørgsmål helt eller delvist vedrører lovgivning, der ikke henhører under ministeriets

område. Indenrigsministeriet kan således alene udtale sig om fortolkningen af bestemmelserne i gebyrloven, der henhører under ministeriets ressort.

Indenrigsministeriet skal i den anledning udtale følgende:

§ 1, § 3 og § 4, stk. 1, i lov om gebyrer og morarenter vedrørende visse ydelser, der opkræves eller inddrives af amtskommuner og kommuner (lov nr. 939 af 27. december 1991, som senest ændret ved lov nr. 1093 af 29. december 1997) er sålydende:

"§ 1. Loven finder anvendelse, hvis andet ikke er bestemt ved eller i henhold til lov.

§ 3. Kommunalbestyrelsen og amtsrådet kan bestemme, at der ved for sen betaling af ydelser, der opkræves af myndigheden, og som i lovgivningen er tillagt udpantningsret, skal betales en rente, der udgør 1 pct. pr. påbegyndt måned fra kravets forfaldsdato at regne. Renten tilfalder den myndighed, der opkræver ydelsen.

§ 4. De af denne lov omfattede gebyrer og renter tillægges udpantningsret."

Betingelserne for, at en kommunalbestyrelse eller et amtsråd kan træffe beslutning om opkrævning af morarenter i henhold til gebyrlovens § 3 ved for sen betaling af en ydelse, er, at der ikke i den øvrige lovgivning er særlige regler om opkrævning af morarenter ved for sen betaling af den omhandlede ydelse, at den omhandlede ydelse er tillagt udpantningsret, og at den omhandlede ydelse opkræves af kommunen henholdsvis amtskommunen.

For så vidt angår betingelsen om, at ydelsen skal opkræves af kommunen henholdsvis amtskommunen, bemærkes følgende:

Gebyrlovens § 2, stk. 2, har følgende ordlyd:

"Kommunalbestyrelsen kan bestemme, at der skal betales gebyr til kommunen for erindringskrivelser vedrørende ikke rettidigt betalte ydelser, der opkræves eller inddrives af kommunen, og som i lovgivningen er tillagt udpantningsret."

I bemærkningerne til § 2 i gebyrloven er blandt andet anført følgende:

"Da kommuner - i modsætning til amtskommuner - tillige inddriver krav fra andre end kommunerne selv, navnlig skyldige underholdsbidrag og skattekrav, er hjemlen for kommunernes vedkommende udstrakt til tillige at omfatte krav, der inddrives af kommunerne."

Som det fremgår af ovenstående - og som Indenrigsministeriet tidligere i brev af 21. juli 1995 til Byg- og Boligstyrelsen har udtalt - anvendes betegnelsen "opkræve" i gebyrloven i forbindelse med en kommunes eller en amtskommunes egne krav, mens betegnelsen "inddrive" anvendes i relation til en anden myndigheds krav. Gebyrlovens § 3 finder således alene anvendelse, når der er tale om krav, for hvilke kommunen eller amtskommunen er kreditor.

Indenrigsministeriet er ikke bekendt med, at der i den lovgivning, som henhører under By- og Boligministeriet, er fastsat regler om opkrævning af morarenter ved for sen tilbagebetaling af ydelser på

boligstøtteområdet ydet i henhold til lov om individuel boligstøtte. Det fremgår endvidere af § 49, stk. 2, i lov om individuel boligstøtte, at krav om tilbagebetaling af boligstøtte er tillagt udpantningsret.

Det er følgelig afgørende for adgangen i henhold til gebyrlovens § 3 til at opkræve morarenter af forskellige typer af tilbagebetalingskrav på boligstøtteområdet, i hvilket omfang der er tale om krav, for hvilke en kommune eller en amtskommune selv er kreditor.

A). Krav på tilbagebetaling af uretmæssigt modtaget boligsikring eller boligydelse.

By- og Boligministeriet har for så vidt angår de i § 75, stk. 1, i lov om individuel boligstøtte omtalte arter af boligstøtte, som en borger har modtaget uretmæssigt, oplyst over for Indenrigsministeriet, at en kommune er berettiget til hele tilbagebetalingsbeløbet vedrørende uretmæssigt modtaget boligsikring eller boligydelse, efterhånden som det indgår.

Under henvisning til at en kommune er berettiget til hele tilbagebetalingsbeløbet, er det Indenrigsministeriets opfattelse, at kommunen i forhold til gebyrloven må anses for at være kreditor i relation til krav på tilbagebetaling af for meget udbetalt boligsikring eller boligydelse.

Indenrigsministeriet er derfor af den opfattelse, at en kommunalbestyrelse kan bestemme, at gebyrlovens § 3 om morarenter skal finde anvendelse ved for sen tilbagebetaling af for meget udbetalt boligstøtte.

Det er på denne baggrund Indenrigsministeriets opfattelse, at det i boligstøttevejledningens punkt 14.5.4.1. anførte, hvorefter gebyrlovens § 3 finder anvendelse på disse krav, er korrekt.

Med hensyn til det i boligstøttevejledningen anførte om, at krav om morarenter efter gebyrloven forudsætter, at boligstøttemodtageren har tilsidesat en fastsat eller aftalt tilbagebetalingsfrist, bemærkes, at det efter gebyrloven er en forudsætning for opkrævning af morarenter, at tilbagebetalingskravet er forfaldent, og at den pågældende ydelse er betalt for sent.

Det tilkommer By- og Boligministeriet at tage stilling til, hvornår dette tidspunkt indtræder i forhold til krav på tilbagebetaling af uretmæssigt modtaget boligsikring eller boligydelse.

B). Boligydelleslån.

By- og Boligministeriet har for så vidt angår boligydelse, der er ydet i form af lån i henhold til kapitel 6 og 7 i lov om individuel boligstøtte, oplyst over for Indenrigsministeriet, at samtlige afdrag og renter, der er modtaget som tilbagebetaling på boligydelseslån efter lovens § 75, stk. 2, 2. pkt., skal indbetales til staten.

Under henvisning til, at en kommune skal indbetale samtlige de afdrag og renter på boligydelseslån, som tilbagebetales af skyldneren, til staten, herunder også den del af de udlånte midler, som er finansieret af kommunen, er det Indenrigsministeriets opfattelse, at kommunen ikke i forhold til gebyrloven kan anses for at være kreditor i relation til krav på tilbagebetaling af boligydelse, der er ydet i form af lån i henhold til kapitel 6 og 7 i lov om individuel boligstøtte.

Indenrigsministeriet er derfor af den opfattelse, at en kommunalbestyrelse ikke kan bestemme, at gebyrlovens § 3 om morarenter skal finde anvendelse ved for sen betaling af afdrag og renter på boligydelseslån.

Det er på denne baggrund Indenrigsministeriets opfattelse, at det er korrekt, at det i boligstøttevejledningens punkt 14.5.4.2. er anført, at tilbagebetaling af forfaldne boligydelseslån ikke er omfattet af gebyrlovens § 3.

C). Boligsikringslån og lån til beboerindskud, depositum m.v.

By- og Boligministeriet har - for så vidt angår lån til beboerindskud m.v., der er ydet i henhold til § 24g, stk. 2, i lov om individuel boligstøtte eller lovens kapitel 10, 10 a eller 11 - oplyst over for Indenrigsministeriet, at kommunerne i de tilfælde, hvor staten stiller en %-del af udgifterne til disse udlånsmidler til rådighed, afregner indbetalte renter og afdrag, samt eventuelle indekstillaeg, der tilfalder kommunen, til staten efter samme princip som anført i boligstøttevejledningens pkt. 19.2.2. I de tilfælde hvor staten stiller 50% eller 100% af udgifterne til udlånsmidler til rådighed, indbetaler kommunerne således henholdsvis 50% og 100% af de indbetalte beløb til staten.

For så vidt angår boligsikringslån, der er ydet i henhold til § 24g, stk. 2, i lov om individuel boligstøtte følger dette af lovens § 75, stk. 2, 4. pkt., og boligstøttevejledningens pkt. 19.2.1.2.

I forbindelse med tilbagebetaling af lån til beboerindskud m.v., der er ydet i henhold til § 24g, stk. 2, og i henhold til lovens kapitel 10, 10 a eller 11, tilfalder der således løbende en kommune den samme andel af det indkomne beløb, som kommunen har tilvejebragt af det oprindelige lånebeløb. Kommunen er dermed kreditor i gebyrlovens forstand for så vidt angår denne andel.

Indenrigsministeriet er derfor af den opfattelse, at en kommunalbestyrelse kan bestemme, at gebyrlovens § 3 om morarenter skal finde anvendelse ved for sen betaling af lån til beboerindskud m.v., der er ydet i henhold til § 24g, stk. 2, i lov om individuel boligstøtte og lovens kapitel 10, 10 a eller 11 for så vidt angår kommunens andel af restancen. Der er derimod ikke hjemmel i gebyrloven til at opkræve morarenter af statens andel.

Det er på denne baggrund Indenrigsministeriets opfattelse, at det er korrekt, at det i boligstøttevejledningens punkt 14.5.4.3. og 14.5.4.4. er anført, at gebyrlovens § 3 finder anvendelse i forbindelse med for sen tilbagebetaling af disse lån for så vidt angår kommunens del af restancen.

Ad renters rente

For så vidt angår spørgsmål 5 i Esbjerg Kommunes brev af 19. november 1999 vedrørende renters rente skal Indenrigsministeriet bemærke, at gebyrlovens § 4, stk. 1, tillægger de af loven omfattede renter udpantningsret. Endvidere følger det af gebyrlovens § 3, at der kan opkræves morarenter af en ydelse, der opkræves af en kommune eller amtskommune, og som i lovgivningen er tillagt udpantningsret.

Indenrigsministeriet finder på den baggrund, at det må antages, at der i gebyrlovens § 3 sammenholdt med § 4, stk. 1, er hjemmel til, at en kommunalbestyrelse kan opkræve morarenter af de morarenter (rentes rente), som kommunalbestyrelsen opkræver i henhold til gebyrlovens § 3.

Afslutningsvist bemærkes, at såfremt By- og Boligministeriet på baggrund af en vurdering af de forskellige typer af tilbagebetalingskrav på boligstøtteområdet måtte finde det hensigtsmæssigt, at alle forfaldne tilbagebetalingskrav på boligstøtteområdet blev forrentet efter ensartede regler, bør dette efter Indenrigsministeriets opfattelse ske ved en regulering heraf i By- og Boligministeriets lovgivning. En sådan særlovgivning vil herefter medføre, at Indenrigsministeriets gebyrlov ikke finder anvendelse, jf. lovens § 1.

Med venlig hilsen

Pernille Christensen